

Rapport från expertgrupp för delegerade akter samt kommittén för trädgårdsprodukter 21 oktober 2014

Sammanfattning

- Några länder vill ha mer pengar för att hantera det ryska importstoppet, och vill också diskutera marknaden för potatis på kommittén.
- Ett land meddelade att de bara kommer att söka 26 miljoner euro enligt de gamla krisåtgärderna (jämfört med de 146 miljoner euro de notifierade i september). Om det stämmer kommer alltså en stor del av budgeten för de gamla krisåtgärderna inte att utnyttjas.
- KOM:s justeringar i reglerna om skolfrukt är inte samordnade med skolmjölken, eftersom det än så länge bara finns förslag om att slå samman de båda systemen.

Från Sverige deltog Katarina Johansson på Jordbruksverket.

Expertgruppen

KOM inledde med att förklara att arbetet med att anpassa handelsnormerna till Lissabonfördraget kommer att skjutas upp med några månader. Troligen kan det arbetet komma igång våren 2015. KOM påpekade också att även andra produkter omfattades av handelsnormer, och att man kan behöva samordna arbetet.

1.1 Uppföljning av krisåtgärder p.g.a. det ryska importstoppet

Någon vecka före mötet skulle alla MS notifiera till KOM hur mycket de utnyttjat av de nya krisåtgärderna. De lyfte särskilt fram följande punkter:

- En stor del av stödet har gått till gratisutdelning. Hittills har drygt fem miljoner euro gått till detta, mot 1,8 miljoner för återtag för andra syften och 700 000 euro för grön eller utebliven skörd.
- De största volymerna avser äpplen och päron (27 000 ton av totala 40 000 ton).
- De flesta länderna har en hel del utnyttjade kvantiteter kvar, men ett land börjar närma sig taket för gruppen äpplen och päron.
- Framför allt har åtgärderna genomförts av PO. Icke organiserade odlare står för omkring 30 procent av arealen och 20 procent av vikten.
- Åtta länder har notifierat att de inte använt krisåtgärderna. Sverige är ett av dessa länder.

- De särskilda krisåtgärderna för persikor och nektariner är avslutade. Det stannade på 33 000 ton, varav drygt 60 procent gick till gratisutdelning.

Vid mötet upptäckte KOM att det var mycket stora skillnader i stöd/ton för enskilda produkter. Exempelvis hade ett land betalat 447 euro/ton i kategorin äpplen och päron, medan motsvarande siffra för ett annat land var 81 euro/ton. Med tanke på att samma interventionspriser gäller för alla produkter var det ingen som hade en omedelbar förklaring till skillnaderna, även om KOM själva trodde att det kunde ha att göra med kostnader för transport och paketering vid gratisutdelning.

Tre länder menade att krisåtgärderna inte räckte och ville ha mer pengar. KOM påpekade att de nuvarande krisåtgärderna gällde till och med årsskiftet. De ska diskutera vad som händer sen, men lovade ingenting.

Tre länder ville veta vad som gäller för länder som den 31 oktober inte vet om de kommer att utnyttja stödet eller inte. KOM svarade att det bara är länder som är säkra på att de inte kommer att utnyttja stödet som behöver rapportera detta.

Ett land undrade vem som räknas som mottagare när för gratisutdelning via så kallade *food banks*: paraplyorganisationen eller de 900 organisationer som faktiskt delar ut produkter? KOM svarade att det som avgör är vilken aktör som tog över ansvaret för produkterna, och att det är MS som avgör detta.

Uppföljning av de gamla krisåtgärderna

KOM påminde om att sista dag för att notifiera kvantiteter enligt de gamla krisåtgärderna (alltså de som upphörde den 10 september) var dagen efter mötet, den 22 oktober. Så snart som KOM har fått in alla notifieringar kan de säga ifall det blir nödvändigt att införa en reduktionskoefficient eller inte, men de räknade inte med att behöva göra det.

Anledningen är att ett land bokat upp mycket stora kvantiteter som de nu inte skulle kunna utnyttja. Den delegaten meddelade att de troligen skulle notifiera åtgärder för omkring 26 miljoner euro (vilket kan jämföras med 146 miljoner euro som de notifierade i september).

Två länder ville veta hur de skulle göra med ansökningar som kommit in under perioden 4-10 september. KOM svarade att de håller på att formulera sin position i den frågan och att de skulle återkomma. Deras grundinställning var dock att förordningen inte tillåter stöd under de särskilda krisåtgärderna till dessa PO. Däremot bör man kunna hantera dem enligt de ordinarie krisåtgärderna (50 procent EU-finansiering istället för 75 procent).

Två länder undrade vad som menas med att bara *genomförda* åtgärder ska notifieras. KOM menade att exakt vad som menas med genomförd var något som MS fick avgöra själva.

1.2 Uppföljning av förordning 543/2011 (ev)

Punkten utgick.

Kommittén

1. Skolfrukt

2.1 Riktlinjer om kompletterande åtgärder

KOM lade fram en reviderad version av utkastet till riktlinjer för kompletterande åtgärder. De berättade att de kommer att ta fram riktlinjer också för kontroll och för gränsdragning mot informationsåtgärder, men de tyckte att de aktuella riktlinjerna om vad som är stödberättigande och inte var den viktigaste delen.

KOM betonade att de diskuterat frågan med revisorerna, och att en viktig faktor i gränsdragningen var om åtgärderna skulle gå att kontrollera. Särskilt viktigt var det att man kunde visa att åtgärden var direkt kopplad till att öka konsumtionen av frukt och grönsaker.

- I vissa fall kan man få använda skolfruktsprogrammets pengar till att ta med några föräldrar på studieresor, men det får inte bli för mycket.
- Nationella regler gäller för upphandling.
- Stöd till skolträdgårdar får bara gå till åtgärder som är direkt kopplade till frukt och grönsaker, inte trädgårdsarbete i allmänhet.
- Det är bättre att hyra än att köpa utrustning, men köp är tillåtet.
- Stöd till belöningar är tillåtet, men man bör hålla nere beloppen. KOM visste inte än om belöningar måste vara märkta med EU-loggan.

Flera länder flaggade för att de hade tekniska kommentarer som de skulle skicka in skriftligt. Ofta handlade det om huruvida en viss åtgärd var stödberättigande eller inte. KOM betonade att riktlinjerna aldrig kunde bli heltäckande.

KOM menade att riktlinjerna visserligen inte gällde än, men de uppmanade ändå MS som ville vara på den säkra sidan att börja tillämpa dem så snart som möjligt.

2.2 Utkast till justeringar av förordning 288/2009

KOM föreslår en del mindre ändringar i förordning 288/2009 om skolfruktsprogrammet.

- Detaljer om vad MS strategier ska innehålla flyttas från den gamla rådsförordningen till den här kommissionsförordningen. Samtidigt tillkommer två punkter: en om att beskriva utgångsläget och en om hur man väljer distributörer.
- KOM vill skilja på utdelning av produkter och andra åtgärder i stödansökningarna. De vill också ha mer detaljer om hur stödet fördelas på olika aktiviteter.
- Kontroller på plats ska bara omfatta själva utdelningen av produkter, inte de kompletterande åtgärderna.

- Eftersom programmet har bytt namn (även grönsaker inkluderas) så måste man byta ut alla affischer och annat material som använder namnet. Under en övergångstid får MS använda gammalt material.

KOM lovade att ha ett utkast till förordningstext klar till nästa möte.

Två länder tyckte att de nya reglerna om strategin var för krångliga, och att detta inte bidrog till att förenkla systemet. KOM påpekade att det mesta i den artikeln redan gällde.

Ett land undrade varför man skulle ange strategins varaktighet när alla strategier bara gäller ett år. KOM menade att en del länder hade strategier som varade i tre år.

Ett land ville ha klart för sig vad som var delegerad akt och vad som var genomförandeakt, och ville att båda dessa akter skulle diskuteras samtidigt. KOM svarade att samtliga regler skulle få formen av en genomförandeakt i det här fallet.

Två länder undrade vad det är för ursprungsläge som man ska redovisa i strategierna: läget vid strategins början eller läget innan man började tillämpa skolfruktsprogrammet över huvud taget? KOM svarade att det som gäller är läget när strategin börjar gälla.

Ett land påpekade att den nya förordningen inte skulle börja gälla förrän till läsåret 2015/16. Därför var det konstigt med en övergångsperiod som slutade innan dess. KOM höll med om detta och skulle fundera på saken.

Ett land konstaterade att det inte fanns någon samordning med skolmjölksprogrammet. Det innebar att de först skulle ta fram en strategi för skolfrukten till 2015/16, och bara ett år senare göra om den till en samordnad strategi för skolmjölk och skolfrukt. KOM svarade att de bara kunde rätta sig efter de regler som gällde idag, och förslaget att slå samman skolfrukten och skolmjölken var än så länge bara just ett förslag.

2.3 Lägesrapport

Punkten kom upp mycket sent, och det blev ingen diskussion.

Prognoserna för 2013/14 pekar på ett utnyttjande på omkring 80 procent. KOM noterade att utbetalningarna låg lite senare jämfört med förra året, men om prognosen för det slutliga utnyttjandet slog in så var de nöjda.

3. Trädgårdsprodukter

3.1 Marknadssituationen

KOM presenterade marknadsläget fram till och med vecka 41. De sammanfattade situationen så här:

- höga priser för tomater och gurka
- svårt läge för äpplen, päron, morötter och blomkål

- mellanläge för paprika.

Det är dock stora skillnader mellan länderna. KOM lyfte fram låga priser i Polen och Tyskland för äpplen, i Belgien för päron och i Nederländerna för paprika.

KOM noterade att MS blivit bättre på att rapportera detaljer om priserna, men menade att rapporterna ofta kom för sent.

Spanien varnade för mycket låga priser på frilandsgrönsaker framöver. Deras säsong hade kommit igång en månad senare än vanligt, men nu började de känna av effekterna av det ryska importstoppet. Detsamma gällde citrusfrukt.

Frankrike hade visserligen högre priser än de flesta på äpplen, men var ändå oroliga för dessa. För blomkål var priserna mycket låga, och man hade också problem med potatis.

Portugal menade att de hade ett dramatiskt läge för flera produkter, och att även sektorn för frysta produkter började få problem.

Belgien hade också börjat märka av problem för frysta produkter. De hade också mycket låga priser på paprika och morötter, men i det sistnämnda fallet hade det snarare att göra med stor skörd.

3.2 Övriga frågor

Standardimportvärden

Ett land ville veta mer om hur de nya reglerna för att beräkna standardimportvärden fungerade. De tyckte att de priser som rapporterades för tomatimporten från Marocko var för höga.

KOM konstaterade att flera länder hade informerat dem om hur de tänkte hantera tomatpriserna med tanke på att det finns många olika slags tomater i handeln.

KOM passade på att fråga om några länder stött på problem efter den 1 oktober, då importörerna inte längre kan använda den så kallade deduktionsmetoden. Inget land hade något att säga på den punkten.

KOM ville också förenkla publiceringen av dessa priser, genom att införa ett automatiskt och dagligt system istället för att publicera i EUT. Landet var skeptiskt till detta. De ville också göra tomatimporten till en stående punkt på varje kommittémöte, och ville ha datan uppdelad på olika varianter för att på så sätt försöka hitta en förklaring till de höga priserna.

Ordföranden uppmanade framför allt de stora importörerna att dubbelkolla den information de skickat in om tomatimporten från Marocko. Han betonade dock att KOM inte tänker ifrågasätta ett system som infördes för bara några veckor sedan.

Två länder insisterade på en snabb utvärdering av reglerna.

Nästa möte

Nästa möte i kommittén är den 18 november.